

Ledare: Tåg till kontinenten – hur svårt ska det vara?

Allt fler svenskar planerar för tågsemester. Inför sommarens semesterveckor är SJ:s bokningstryck 15 procent högre än ifjol.

Många överväger att följa en räls hela vägen ner på kontinenten, men sådana tankar stannar ofta i planeringsstadiet. Det är krångligt att ladda ner diverse bokningsappar och leta reda på tåggrutter som passar ihop. För att inte tala om risken för att en avgång blir försenad och du måste komma i kontakt med någon tjeckisk kundtjänst.

EU-kommissionen presenterade nyligen ett förslag med potential att göra tågresor inom Europa betydligt enklare. "En resa, en biljett, fullständiga rättigheter" lyder mottot. Tanken är att resenärer ska kunna boka en tågfärd tvärs genom Europa med ett enda klick. Förslaget verkar kunna bli verklighet, eftersom stora delar av Europaparlamentet är positivt inställt.

Men det europeiska tågrånglet stannar inte vid bokningstillfället. En minst lika viktig faktor är restiden. Med flyg går det att ta sig till valfri europeisk huvudstad på ett par timmar. För tåg handlar det snarare om dagar.

Tåg behöver dock inte vara långsamma. Det är, hur lustigt det än låter, lite av en inställningsfråga. Närmare bestämt behövs ett perspektivskifte – från nation till union.

Ute i Europa börjar allt fler politiker inse järnvägens internationella natur. Steg för steg harmoniseras både signalsystem och biljettbokning mellan EU-länderna. Med ett europeiskt perspektiv på tågresande kan såväl den fysiska som den digitala infrastrukturen få sig ett rejält lyft.

Sverige har dessvärre lite svårt att hänga med i den europeiska utvecklingen. Kortade restider för tåg kräver fungerande järnväg, men i Sverige går rälsbyggandet långsamt och underhållsskulden är enorm. Det hindrar den europeiska sammanlänkningen.

I mitten av 2030-talet förväntas Fehmarn Bält-tunneln mellan Rødbyhavn i Danmark och Puttgarden i Tyskland stå färdig. När tågen når Sverige riskerar de att stanna upp redan i Skåne. Två nya spår behöver byggas mellan Lund och Hässleholm, men ledtiderna är långa.

Om det blir rätsida på spårarbetet är potentialen enorm. Skåningar kommer kunna ta sig till Hamburg på under tre timmar – halva tiden jämfört med i dag. Plötsligt är det fullt realistiskt att ta tåget till Tyskland över dagen för ett jobbmöte eller en familjeutflykt.

Men det finns ingen anledning att nöja sig där. Med snabba spår och enkel bokning skulle nya möjligheter kunna öppna sig: ett spontant nattåg till Medelhavet skulle inte behöva stanna vid en dröm.